

עפ"ת (חיפה) 49606-09-24 - עדן עמר נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 49606-09-24 - עדן עמר נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 49606-09-24

עדן עמר

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[18.10.2024]

כבוד השופט שלמה בנג'ו

פסק דין

בפני ערעור על החלטת בית המשפט קמא (כב' השופטת יונת הברפלד-אברהם) בתת"ע 7121-11-23 מיום 10/9/24, בה נדחתה בקשה חוזרת שהגישה המערערת לביטול פסק הדין שניתן בהעדרה עוד ביום 17/4/24. רקע והליכים משפטיים:

1. למערערת נרשם דוח תנועה לפיו ביום 3/4/23 בשעה 14:15, בכביש 70 לכיוון צפון, נהגה ברכב ובעודה נוהגת, אחזה בטלפון נייד בידה, ועשתה בו שימוש שלא באמצעות דיבורית - עבירה לפי תקנה 28(ב)(1)(א) לתקנות התעבורה.

2. המערערת הגישה בקשה להישפט בתוך המועד הקבוע בחוק, מילאה את כל הפרטים הנדרשים לרבות את כתובתה, וקיבלה הודעה ממשטרת ישראל לפיה, בקשתה נקלטה וזימון למשפט ישלח לה בדואר. זימון כזה אכן נשלח לכתובתה בדואר רשום עם אישור מסירה.

3. ביום 17/4/24 התקיים המשפט בעניינה של המערערת, ומשזו לא התייצבה אליו, נשפטה בהעדרה. התובע פירט בפני בית המשפט את עברה התעבורתי וכב' בית המשפט קמא גזר עליה קנס בסך של - 1500 ₪.

4. לאחר שנודע למערערת על שפיטתה בהעדרה ביום 17/4/24, הגישה המערערת לבית המשפט קמא, במרוצת החודשים מאז ניתן פסק הדין, אין ספור בקשות לבטל את פסק הדין, חלף הגשת ערעור על פסק הדין, או ערעור הדוחה את בקשתה לביטול.

5. ביום 27/5/24 פנתה לבית משפט קמא ביקשה לבטל את פסק הדין. היא טענה, כי במועד המשפט חלתה והייתה בדרום, וציינה כי שיגרה בקשה בנט המשפט לדחיית הדין. כמו כן ציינה, כי התלונה על השוטר ומתקיים בירור במח"ש. כב' בית המשפט קמא דחה את הבקשה. צוין כי המערערת נשפט ביום 17/4/24, האישור הרפואי חסר ולא מפורט, אין ראיה לכך שהוגשה בקשת דחיה בנט המשפט, והמערערת לא פירטה את טענות הגנתה.
6. ביום 28/5/24 פנתה המערערת שוב לבית המשפט קמא. תחת לספק אישור רפואי מפורט ולפרט את טענות ההגנה שלה, היא טענה כי שוחחה טלפונית עם מוקד בתי המשפט, ונמסר לה כי בקשת הדחיה לא עברה לתיק זה. היא לא ידעה על המשפט, וחזרה על כך שהתלונה כנגד השוטר, וביקשה שבית המשפט ישמע את התיק נוכח התנהלותו כלפיה. בית המשפט קמא הבהיר למערערת, כי עליה להתייחס לאישור המסירה המופיע לצד כתב האישום הסרוק בתיק, וכן לכתובת מגוריה, ולהבהיר מהן טענות ההגנה שלה מפני העבירה בה הורשעה בהעדרה.
7. ביום 31/5/24 פנתה המערערת לבית המשפט קמא וטענה, כי אישור המסירה חזר "לא נדרש", ולשיטתה עולה מכך, כי לא קיבלה את ההזמנה למשפט, ונשפטה בהעדרה ללא ידיעתה. המערערת לא התייחסה למה שדרש ממנה בית המשפט. בהחלטה שנתן בבקשה זו הורה לה בית המשפט קמא להתייחס לכך.
8. ביום 3/6/24 השיבה המערערת לבית המשפט קמא, כי כתובתה היא איריס 5 נהריה. בית המשפט קמא הבהיר, כי זו הכתובת שאליה נשלחה ההזמנה לדין. וכי עליה להגיש בקשה מסודרת ולהתייחס הן לחזקת המסירה והן לטענות ההגנה.
9. ביום 5/6/24 פנתה המערערת שוב לבית המשפט קמא. היא שבה וציינה את התלונה כנגד השוטר עורך הדוח למח"ש, וביקשה לבטל את פסק הדין. גם בבקשה זו לא מילאה אחר הוראות בית המשפט קמא, ולא שטחה את טענות ההגנה שלה. למרות זאת, בית המשפט קמא הורה על תגובת התביעה.
10. ביום 16/6/24 הגישה התביעה תגובה מפורטת לבקשת המערערת לבטל את פסק הדין. התביעה ביקשה לדחות את הבקשה. צוין כי המערערת זומנה כדין לאחר שלא דרשה את ההזמנה למשפט מבית הדואר וכמו כן לא פירטה טענות הגנתה.
11. ביום 18/6/24 דחה כב' בית המשפט קמא את בקשת המערערת לביטול פסק הדין. צוין כי חזקת המסירה לא נסתרה, ולא נטענו טענות הגנה, וכל זאת לאחר מס' הזדמנויות שניתנו למערערת לעשות כן.
12. המערערת לא אמרה נואש והמשיכה להתכתב עם בית המשפט בשורה של בקשות שהגישה לו תוך שחזרה על טענותיה קודמות אשר נדחו ע"י בית המשפט קמא.

13. ביום 26/6/24 הבהיר בית המשפט קמא בהחלטה שנתן כי אין טעם לפנות אליו בבקשות חוזרות. אין שינוי בהחלטתו והדרך לתקוף אותה היא בהגשת ערעור עליה.
14. למרות זאת, שבה המערערת ופנתה לבית המשפט בסדרה של בקשות, חזרה שוב על טענות קודמות והוסיפה וטענה בין היתר, שמצלמות הגוף של השוטר, מתעדות את האירוע, ומוכיחות את צדקתה.
15. בהמשך הדברים, ולאחר שקיבלה הודעות מהמרכז לגביית קנסות, פנתה לבית המשפט קמא בסדרה של בקשות לעיכוב ההליכים אשר נדחו ע"י בית המשפט קמא.
16. בסופו של דבר קבע כב' בית משפט קמא דין ליום 10/9/24. בדיון שהתקיים טענה המערערת שלא אחזה בטלפון הנייד אלא בנרתיק של הטלפון, לאחר מכן אמרה שמדובר בנרתיק משקפיים. היא תיקנה והבהירה כי אחזה בנרתיק המשקפיים תוך כדי נהיגה, כי ביקשה להרכיב משקפיים, מאחר ועברה לדבריה ניתוח לייזר וסונוורה מהשמש. עוד ציינה כי השוטר התנהג כלפיה באלימות. יצוין, כי סרטון מצלמות הגוף של השוטר לא הוצג ע"י התביעה ונראה כי לא תיעד את האירוע.
17. כב' בית המשפט קמא ציין, כי למעשה הבקשה לביטול פסק דין נדחתה על ידו עוד ביום 18/6/24, אלא שהמערערת הגישה סדרה ארוכה של בקשות חוזרות, אשר אף הן נדחו על ידו כאשר בהחלטה מיום 26/6/24 הבהיר כי הדרך להשיג על החלטתו היא בהגשת ערעור בדרך הקבועה בחוק.
18. לגופו של עניין בחן כב' בית המשפט קמא את הזמנתה של המערערת למשפט וקבע, כי לא נסתרה על ידה חזקת המסירה. כמו כן, בחן את נסיבות ביצוע העבירה ואת דוח השוטר. בית המשפט קמא עמד על השינוי בגרסת המערערת, שתחילה טענה בפניו כי אחזה בנרתיק טלפון, ורק לאחר שאלותיו אליה, טענה כי מדובר בנרתיק משקפיים. כמו כן, עמד בית המשפט קמא על טענת המערערת בדבר הוצאת המשקפיים תוך כדי נהיגה, סמוך למקום בו נעצרה, במרחק ממקום יציאתה, העברת נרתיק המשקפיים מצד לצד כשהוא נמצא מול פניה, והביע תמיהה מדוע החזיקה המערערת בנרתיק טלפון אם אין בו טלפון. בסופו של יום, כב' בית המשפט קמא לא קיבל את גרסת המערערת כאמינה (עמ' 5 לפרוט' ש' 20-35; עמ' 6 ש' 1-4).
19. כב' בית המשפט קמא חזר וציין את סדרת הבקשות הארוכות שהגישה המערערת חרף החלטותיו וביקש את התייחסות המערערת בטרם ישקול להטיל עליה הוצאות לטובת אוצר המדינה. המערערת השיבה שלא שמעה את השוטר כורז לה, הוא היה בלבוש אזרחי וכי היא איננה מבינה בהליכים ואיש לא אמר לה שצריך להגיש ערעור לבית המשפט המחוזי. בית המשפט קמא לא קיבל את הסבריה והטיל עליה הוצאות בסך 500 ₪ לטובת אוצר המדינה.
20. מכאן הערעור שבפני בו חוזרת המערערת על טענותיה.
טענות הצדדים:
21. המערערת שבה וחזרה על מרבית הטענות שהעלתה בבית המשפט קמא אשר נדחו על ידו. היא שבה וציינה כי לא קיבלה את ההזמנה לדין. היא אישרה לבית המשפט כי אכן זו הכתובת הרשומה ברישיון הנהיגה שלה והכתובת שלשם נשלח לה מכתב משטרת ישראל המודיע לה שהזמנה למשפט תשלח אליה בהמשך אותו היא עצמה הציגה לבית המשפט. כמו כן אישרה כי לכתובת זו קיבלה הודעה על גזר הדין ונקיטת הליכי גביה מהמרכז לגביית קנסות. לאחר שקיבלה הסבר מפורט מבית משפט זה אודות משמעות ציון "לא נדרש" ע"י הדואר, לא היה בפיה הסבר מניח את הדעת שבכוחו לסתור את חזקת המסירה. עוד חזרה וטענה כי השוטר התנהג אליה באלימות ושמתיקים בירור במח"ש בנושא.
22. ב"כ המשיבה המלומדת החרתה החזיקה אחר החלטת כב' בית המשפט קמא. צוין כי המערערת מאשרת כי הכתובת אליה נשלחה ההזמנה לדין היא כתובתה העדכנית לשם נשלחו דברי הדואר ורק ההזמנה לדין לא נדרשה מהדואר לכן חזקת המסירה לא נסתרה. המערערת גם לא הציגה טענות הגנה תוך הפניה לקביעות בית המשפט קמא ולחומר הראיות המלמד כי המערערת נצפתה ע"י השוטר שנסע במקביל אליה בניידת סמויה והבחין בה אוחזת טלפון נייד קרוב לפה ומשוחחת.
23. יצוין למען הסדר, כי בשים לב לכך שהמערערת בחרה שלא להיות מיוצגת בבית המשפט קמא, ולא הגיעה מיוצגת גם לבית משפט זה, הסביר לה בית המשפט היטב את מצבה המשפטי. נעשה ניסיון להביא לפתרון שייתר הכרעה בערעור, הצדדים יצאו להיוועץ, ולאחר הפסקה שבו והבהירו את כ"א את עמדתו. בהעדר הסכמה ביניהם אין מנוס מהכרעה משפטית.
דיון והכרעה:
24. לאחר עיון בהחלטת כב' בית המשפט קמא, בהשתלשלות העניינים, בטענות המערערת ובטענות המשיבה, חוששני שלא אוכל להיעתר לערעור ודינו להידחות.

25. ראשית אציין, כי המועד להגשת ערעור על החלטת בית המשפט קמא הדוחה את הבקשה לביטול פסק דין חלף עבר לו, שעה שהחלטת בית המשפט קמא הדוחה את הבקשה לביטול פסק דין ניתנה כבר ביום 18/6/24 תוך שבית המשפט קמא הבהיר זאת במס' החלטות, והערעור לבית המשפט הזה הוגש רק ביום 18/9/24, היינו כשלושה חדשים לאחר מכן. הגשת בקשות חוזרות לבית המשפט קמא, לא מאריכות את המועד הקבוע בחוק להגשת ערעור. עם זאת אבהיר, כי משעה שבית המשפט קמא בחר, על אף החלטותיו הקודמות, לקבוע דיון ולשמוע את המערערת, אין החלטה זו מבוססת על מחדל חלוף המועד להגשת ערעור.
26. שנית ולגופם של דברים, לפי הוראות סעיף 130 (ח) לחוק סדר הדין הפלילי, על כב' בית המשפט קמא היה לשקול התקיימותם של אחד משני התנאים הבאים, בבואו להחליט בבקשה לביטול פסק דין: האחד, שאלת אי התייצבות המערערת למשפט, והשני, שאלת החשש לעיוות דין (רע"פ 9142/01 סוריא איטליא נ' נ' מדינת ישראל (2003) להלן: "עניין איטליא"; ע"פ 4808/08 מדינת ישראל נ' שרון מנחם (2009), להלן: "עניין מנחם"). בעניין איטליא הבהיר בית המשפט העליון, כי על המבקש לבטל פסק דין שניתן בהעדרו, לפרט בבקשה בכתב את מכלול טענותיו, לתמוך אותן באסמכתאות ובתצהיר. בית המשפט רשאי לדחות את הבקשה לאחר שעיין בה, גם ללא תגובת התביעה, ואם מצא לנכון, "במקרים חריגים כשהנסיבות מצדיקות זאת" רשאי הוא לזמן את הצדדים לדיון, אך "ככלל טיעון בעל פה אינו נדרש נוכח חובת המבקש-הנאשם לפרט את מלוא טענותיו בבקשתו... הוא גם לא יאפשר למבקש להופיע לדיון רק על מנת לאפשר לו להשלים בעל-פה את הדברים שלא טרח לפרט בכתב" (ראו עניין איטליא, בעמ' 802). בעניין מנחם הוסיף והדגיש בית המשפט העליון: "נחזור, אפוא ונדגיש כי בקשה לביטול פסק דין אין להגיש באופן סתמי וללא ביסוס הטענות המועלות בה. כפי שנקבע בעניין איטליא על המבקש להעלות בבקשתו לביטול פסק הדין את כל טענותיו, כולל אסמכתאות להן ותצהיר מטעמו התומך בבקשתו, ככל הנדרש. בית המשפט המעיין בבקשת הביטול מוסמך לדחותה על סמך האמור בה בלבד; כך יעשה בוודאי אם הטענות אינן מאומתות והבקשה אינה מגלה עילה לביטול פסק הדין" (ראה עניין מנחם, בעמ' 10).
27. הנה כי כן, לפי ההלכה הפסוקה, היה על המערערת להגיש בקשה מסודרת ומנומקת, נתמכת בתצהיר המאמת את עובדותיה, ובאסמכתאות המגבות אותה. משלא עשתה כן, ניתן היה לפי הוראות הדין להורות על דחיית בקשתה בשל כך. ברם, כב' בית המשפט קמא לא נהג כך, ונכון עשה, שעה שאינה מיוצגת. הוא אפשר למערערת להגיש לו בקשה מנומקת, תוך שהוא מכווין אותה לפרט בפניו את הטענות הנדרשות לביסוס הבקשה, הן ביחס לכתובת ממנו זומנה, והן ביחס לטענות ההגנה שלה.
28. דא עקא, כי המערערת לא פעלה לפי החלטות בית המשפט קמא, והגישה סדרה ארוכה של בקשות, ורק בחלק מהן התייחסה לכתובת ממנה זומנה. אמנם המערערת איננה משפטנית ואיננה בקיאה בסדרי הדין, אך אין הדבר פוטר אותה מאחריות, שכן היא הייתה חופשיה לפנות לעורך דין שייצג אותה בהליך, ולפי פסיקת בית המשפט העליון על המבקש לבטל פסק הדין שניתן בהעדרו, למלא אחר כל ההוראות הנדרשות, כדי לשכנע את בית המשפט בצדקת דבריו.
29. אשר לתנאים לביטול פסק הדין שניתן בהעדר, להלן אבחן אותם בראי החלטת בית המשפט קמא וחומר החקירה שעמד לרשותו, עת בחן את בקשת המערערת.

30. אי התייצבות למשפט - בבקשתה הראשונה לבית המשפט מיום 27/5/24 טענה המערערת כי אכן זומנה, אך בסמוך מאוד לדין, היא נמצאת בדרום והיא חולה, ולכן ביקשה לדחות את המשפט. בקשתה זו נדחתה. בהמשך הדברים, כפרה בקבלת ההזמנה למשפט. אלא שבמשפט הוכח, כי המערערת זומנה כדין מהכתובת החוקית שהיא עצמה מסרה למשטרת ישראל בבקשה להישפט. המערערת אישרה, כי לכתובת זו קיבלה גם את ההודעה מבית המשפט אודות גזר הדין, וכן את המכתב מהמרכז לגביית קנסות, שכידוע ניזון מהמידע שמספק לו בית המשפט.
31. כך או כך, אישור המסירה הנלווה להזמנה למשפט, חזר בציון "לא נדרש", כלומר, המערערת לא דרשה את ההזמנה מבית הדואר. עיון באישור מלמד, כי הוא מולא כדין, מופיעים בו כל הפרטים הנדרשים, לרבות אותה כתובת אליה שוגרו המכתבים הנ"ל בנהריה. האישור גם חתום ע"י הדוור אשר הצהיר באישור: "דבר הדואר לא נמסר מהסיבה הבאה: [סומן ב-V] לא נדרש". מסמכי "מעקב משלוחים" מרשות הדואר מחזקים את האמור באישור המסירה. המערערת לא סיפקה כל הסבר מניח את הדעת מדוע לא דרשה את המכתב מהדואר ולא סתרה את חזקת המסירה הקבועה בחוק חרף הנטל המוטל על כתפיה (ראו: תקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי; רע"פ 6153/20 טורג'מן נ' מדינת ישראל, פסקה 5, (24/9/2020), לענין חזקת המסירה וחזוקה במסמכי "מעקב משלוחים" מרשות הדואר).
32. לפיכך, המסקנה היא שהתנאי הראשון המאפשר ביטול פסק דין שניתן בהעדר, לא מתקיים.
33. חשש לעיוות דין - למרות ההחלטות הרבות של בית המשפט קמא, המערערת לא טרחה לפרט את טענות ההגנה שלה, ולאמתן בתצהיר מאומת כדין ולצרף אסמכתאות, כפי שמחייבת ההלכה הפסוקה. כשהתייצבה לדין ביום 10/9/24 ונחקרה, סיפקה לבית המשפט, לראשונה, גרסה משתנה, לפיה אחזה בנרתיק טלפון או בנרתיק משקפיים, בעודה נוהגת ברכב (ראו גם תגובתה המידית במעמד רישום הדוח). היא טענה כי סנוורה מהשמש ולכן הרימה את נרתיק המשקפיים, והנסיבות לימדו כי זה אירע בדיוק כאשר השוטר כרז לה לעצור. בית המשפט קמא שהתרשם באופן בלתי אמצעי מהאופן בו העידה בפניו, קבע כי גרסתה אינה אמינה עליו. כלל מושרש וידוע הוא שערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בממצאי מהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, שהתרשמה באורח ישיר מהעדות שהובאה בפניה ומהשתלבותה במארג הראייתי הכולל (ראו למשל, ע"פ 1781/19 קדיליץ נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [נבו] (1.10.2020); ע"פ 6080/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 20 [נבו] (21.7.2021)). התערבות ערכאת הערעור תעשה במקרים חריגים, אם התרשמה ערכאת הערעור במובהק כי "נפלה בהחלטת הערכאה הדיונית שגיאה נראית לעין, או מקום שהמסקנות אינן מתיישבות עם הגיונם של דברים" (ע"פ 9020/14 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 [נבו] (9.7.2015); ראו גם ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 40 [נבו] (25.1.2007)).
34. משלא מתקיימים החריגים שנקבעו בהלכה הפסוקה להתערבות בממצאי מהימנות, אין בית משפט זה רשאי להתערב בממצאים אלו, נוכח יתרון התרשמות הבלתי אמצעית המובנה, שהיה לכב' בית המשפט קמא, שעה שהתרשם מעדות המערערת בפניו.

35. מעבר לכך ולמרות האמור, בית משפט זה עיין בחומר החקירה שעמד לגד עיניו של בית המשפט קמא כדי לבחון את מסקנותיו מחומר זה, ולא נמצא כי המסקנות שהסיק ממנו בית המשפט קמא, שגויות. השוטר ערך דוח נסיבות מפורט, בו תיאר לפרטי פרטים את האירוע. הוא ציין, כי נסע במקביל לרכב המערער, ומבעד לחלון השקוף של רכבה, הבחין בה כשהיא אוחזת ביד ימין, טלפון נייד כהה, צמוד לפה, שפתיה נעות, הוא כרז לה מס' פעמים לעצור, או אז, כשהבחין בו, הניחה את הטלפון לימינה והרימה נרתיק משקפיים עגול בצבע שחור, ואחזה בו מקביל לפניו, אך לא עצרה. הוא המשיך בנסיעה אחריה, בצומת יסעור כרז לה שוב והיא נעצרה בתחנת אוטובוס. הוא ניגש, הזדהה, הסביר לה את חומרת העבירה שביצעה, אך לדבריו היא התעלמה, החלה בנסיעה, והוא נאלץ לחסום אותה באמצע הנתבי הימני. הוא ניגש אליה שוב, הזדהה לבקשת המערער שצילמה בטלפון הנייד שלה. לדבריו, המערער התעמתה איתו, סירבה להזדהות, וטענה כי אחזה בנרתיק הטלפון. לא נרשם מפיה שאמרה דבר וחצי דבר אודות הוצאת משקפיים מנרתיק המשקפיים עקב סינוור. כאמור, בבית המשפט טענה שאחזה בנרתיק משקפיים וכי לא שמעה את הכריזה. בחומר החקירה דוח זכ"ד נוסף, מקצין משטרה רפ"ק משה רוקח שהגיע אף הוא למקום, ממנו עולה כי המערער אכן סירבה להזדהות, ואמרה שהיא לא מוכנה לקבל דוח, ורק לאחר שיג ושיח מסרה את תעודת הזהות שלה. למקום הגיעה גם שוטרת ואז עזב הקצין את המקום. טענות המערער אודות האופן בו התייחס אליה השוטר עורך הדוח, נבדקות לפי דבריה במח"ש, ומכל מקום אין בהן כדי להוות הגנה מפני העבירה שיוחסה לה. לפיכך, המסקנה מהדיון היא כי גם התנאי השני לביטולו של פסק דין שניתן בהעדר לא מתקיים.
37. למעלה מן הדרוש ואף שלא שהמערער לא טענה לעניין גזר הדין, בחן בית משפט זה את שאלת עיוות הדין בהיבט גזר הדין. לפי הנתונים שהונחו בפני בית המשפט, עולה כי המערער נהגת משנת 2015, וצברה לחובתה 7 הרשעות קודמות, הרשעתה מיום 6/6/2019 הינה בעבירה דומה לנדונו, בשל אי אחיזת הגה בשתי ידיים במהלך נהיגה. יתר ההרשעות נוגעות לעבירות מהירות מופרזת, והרשעה אחת של עקיפה מימין. בנסיבות אלה, הקנס שהוטל עליה מדוד וסביר, ולכן גם מטעם זה לא נמצאה הצדקה להתערב בפסק הדין.
- סוף דבר:
38. בנסיבות מצטברות אלה, משלא מתקיימים התנאים הקבועים בהוראת סעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי, ומשלא מצאתי כי בית המשפט קמא שגה ביישום הוראות הדין על המקרה שבפניו, חוששני שלא אוכל להיעתר לערעור ואני דוחה אותו.
39. לפני משורת הדין, ככל שהקנס המקורי מושא הדוח, ישולם עד ליום 30/10/24 תהינה כל תוספות הפיגורים שהצטרפו עליו בטלות ומבוטלות, לאחר מועד זה הן תתווספנה לקנס.
40. עיכוב הביצוע שניתן בראשית ההליך, מבוטל. המזכירות תודיע למרכז לגביית קנסות. ניתן היום, ט"ז תשרי תשפ"ה, 18 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.